Thij-Affskedh/

Eller

Sweriges Rijkes Rådz och Ständers frij-

willige och samdrächtige affhandlingh/ som tillijka medh Rijkzdagz Beslutet/ samtyckt och giort är aff them/ som vthi Stockholm hafwa församblade/ och aff menige Rijkens Ständer Fulmächtighe warit/ vthi Novembris Månad/ opädhet åhr 1660.

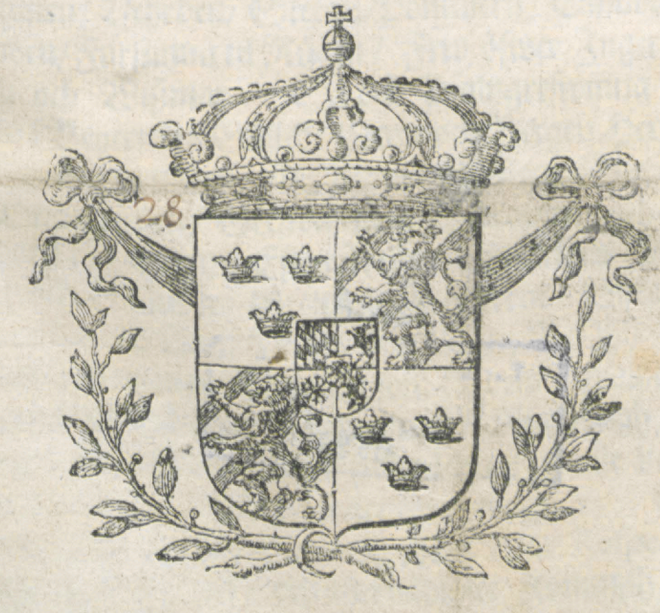

Stockholm/
Tryckt hoos Henrich Keyser Kongl. Booktryckiare.

37.

Est. A
Tartu [illegible]
9584

Wij Hedewig Eleonora med Gudz nådhe/ Sweriges/ Göthes och Wendes Drottningh/ Storförstinna til Finlandh/ Hertiginna vthi Skåne/ Estlandh/ Liffiandh/ Carelen/ Brehmen/ Vehrden/ Stettin-Pommern/ Cassuben och Wenden/ Furstinna til Rügen/ Frw öfwer Ingermanlandh och Wißmar; Så ock Pfaltzgrefwinna widh Rhein i Beyern/ til Gülich/ Clewe och Bergen Hertiginna; Boren Hertiginna til Sleßwig/ Holsteen/ Stormarn och Ditmarschen/ Grefwinna til Oldenburg och Delmenhorst; Sampt Efterskrefne Sweriges Rijkes Rådh och Ständer/ Grefwar/ Frijherrar/ Biskopar/ Ridderskap och Adel/ Prästerskap/ Krigz-Befähl/ Borgerskap/ och menige Allmoge/ som til denne wälberammade/ och nu lyckeligen til ända brachte Rijckzdagh/ hafwa warit församblade/ både fullmächtige af alle Landzändar/ såsom och älleft/ på wåre egne wägnar; Göre witterligit/ at efterdy Hans K. M.tt Wår Respective älskelige K. Her Son/ och allernådigste Konungh/ hafwer för gott och rådhsampt ansedt/ taga wåre rådh och betänckiande/ öfwer några särdeles ärender/ hwilke i sielf-

sampt Rijksens rätt/ trygheet och styrckio/ och samptlige Ständernes och Inwåhnarnes wälfärdh / än wijdare nödigt/ hälsosampt och nyttigt erachtadt/ i förmågo af dhetta Bijaffskedh/mehrbe.te Hennes Mtz. Drotningh Christinæ protestations Skrifft/ aldeles at förkasta/ ogilla och vthplåna/ förklarandes Wij här medh / och Oß emillan enhälleligen/ och på dhet krafftigste som skee kan/ och i bästa form föraffskedandes och stadgandes / at sådan Hennes Maytz. prætension/ icke kan/ eller må skattas/ än för ett obefogat pånödgande / och fördenskulldh hålles i sigh sielff för ogiltig och intet wärde/ effter som Wij och / at förtaga all deß krafft och innehåld / och fahrlige där af flytande consequencer tijdeligen förböija / henne här medh / och i krafft aff dhenne Artikel förkaste och aldeles reijciere, låfwandes och tilsäyandes / at icke wela weta/ eller höra af någon annan Konungh/ eller Konungz Rättz prætension, reservation och förbehåld/nu/eller framdeles/än dhet wår regerande älskelige käre Herr Son/ och allernådigste Konungh och Herre/ Konung CARL allena/ och Hans Maytz. ächta Manlige Bryst-arfwingar/ och så arfwinge effter arfwinge / och Successions Rätten/ så lenge någon öffrigh är/tilstår. Skulle och Gudh/effter sin försyn och behagh/ een eller annan förandringh Regementet öfwerhängia låta / så blifwe Wij doch/ een wägh som annan/ widh Drottningh Christinæ åfwanbemelte vthförlige / och vthtydelige Cessions-Act, betygandes där aff och här medh Hennes Mayt. aldeles wara obefogat til någon rätt på dhetta Rijket/nu och i alla tilkommande tijder/icke dragandes Wij på Hennes Maytz. Person/ehwad för omskifftelse kan och må tilstöta/någon wijdare reflexion och anseende/effter som och i krafft vthaff detta ingen annan/ ehoo dedh kan wara/ böhr / eller må hafwa vppå detta Rijket den ringeste tancka eller inspråk/vthan Wij / vppå all-föranderligh händelse/ den Gudh nådelig afwände/ aldeles wele hafwa och behålla för Oß och Wåre effterkommande Rijkzens Rätt opræjudicerad , låfwandes och bebindandes Oß medh hwarandre/ och såsom een Man / at ehwadh anstöter / eller wederwärtigheeter här medh måghe vpwäxa/ nu eller framdeles/ at Wij dhem manligen/ och medh samnadt hand / wele och

och skole emottaga/ och Oß på bästa sätt/ igenom Gudz tilhiälp och bijstånd/ beskydda och beskärma/såsom Wij och/på det alt dhetta/ nu/ framgeent/och i alla tilkommande tijder/ må oryggeligen hållas och effterkommas/ stadhfäste och sluthe/ at denne Artikel/i alle sine clausuler af Oß alle/ så när/som frånwarande/födde/som ofödde/ för een Lagh och orörligh Stadhga wärckeligen observerad och handhafd blifwa skal/ hwilken ochalle som vnder Sweriges Chronas Högheet födde äre / höra och wistas/skole sigh til effterrättelse taga/ at the icke / på ett eller annat sätt/ här emoot bryte/ så kärt dhem är at vndwijka Kongl. Maytz. Wår älskelige käre Herr Sons/ och allernådigste Konungz och Herres/sampt Rijksens onådhe och wreedhe.

II.

Och såsom den 4. Artiklen i Rijkzdagz Besluthet confirmerar och bekräfftar Hen. May:tt Drottning HEDEWIG ELEONORA Rijksens Änkie Drotning / Lijffgedningz förskriffningen/ochandre Donationer/som af Hs. Sal. Kongl. Mt. fordom Wår allernådigste Konungh och Herre/ Konung CARL GUSTAF/ på åthskillige tijdher/ kunne Hennes Maytz. wara bebreswade / beropandes sigh doch på detta vthförligare Bij-afskeedh/ som där / hwarest sådane Breff skulle particularius exprimeras och vthtryckias ; Hwarföre hafwe Wij dhet som i bemelte Rijkzdagz Besluth är bewilliadt wordet/icke allenast här med welat vpreppa och stadhfästa/ vtan och/at kunnogt wara må/ hwad för breeff man här med förstår/ så hafwe Wij Oß them framtee och föreläsa låtit / och är först Hennes Maytz. Lijffgedingz förskriffningh giswin i Stockholm den 24. October, 1654. sampt ett annat Breff aff Stockholm den 26. Junij 1655. angående godzens til Lijffgedinget förökningh/ at åthniuta Räntans/ som i Lijffgedingz förskrifningen förmähles/ fyllnadh/i faste Jordegodz/doch/at sådant i Koppar räntan åter affslåås och förkortas. Item, ett Frijheetz breff aff Licenter och Tull/ på några Wahror/til ett wist quantum, den 2. Junij/ 1655. Så och een Donation i Penningar / för hwilket Amptet Bederkesa i Brehmen är förskreswit / at nyttias för Interesset, in til deß Capitalet blif-

bliswer/erlagt/daterat Stockholm den 2. Junij, 1655/hwilket alt Swe-
riges Rijkes Rådh/och Vthskott aff samptlige Ständerne haswe til fören-
de/ åhr 1655 den 27. Junij, på Rijkzdagen i Stockholm reeda fast stält/
godt fuñit och stadfäst: Dårofwanpå är oß och ett breff framtedt/daterat
sedermehra Frawenburg i Pryßen/den 15. Octobris, åhr 1656/ hwarv-
thi Wadstena Lähn / Hennes Mayst. til sin Lijffztijdh förskrifwit och
donerat är; Hwilke alle breeff wij haswe oß föreläsa låtit / och them i
krafft här af gilltige hålle / och til alle dheras Clausuler stadhfäste och
confirmere, warandes oß intet kärare / än at the Hennes Maytt. til
nöije/ måge observerade bliswa/ effter som Wij och däröfwer handen
hålla wele/ at Hennes Maytt må dhem owägerligen/ effter dheras inne-
håld och lydelse/ nyttia och åthniuta.

III.

Påminne Wij Oß/ hwad som åhr 1655. på då wa-
rande Rijkzdagh/ om Reductionen af een deel donerade Chrone-
godz/ så i cessionen vthaff fierde parten / som elliest vpå några omistan-
des orter/ bleff stadgat och beleswat/ hwilket wärk/ såsom thet för dhe in-
fallande Krijgen/ och thär widh fölliande oundwijkelige beswärligheeter/
ey hafwer kunnat nåå sin ändskap och richtigheet/ ty finne Wij icke min-
dre rådhsampt/ än nödigt/ at sådant äntligen medh flijt och alfwar företa-
ges/ och medh dhet forderligste/ som skee kan/ til een godh ändskap befor-
dras. Och at där til måtte vthaff Kongl. Maytt. rättrådige/ vprichtige
och beskedelige Män förordnade bliffua / som vthan wåld / eller någon
wederwärtigheet/ alla saker / och här til hörande omständigheeter / öf-
werläggia och i acht taga / lämpandes och bequämmandes sin anför-
trodde commission til ingen annan mehningh/ eller förståndh / än
dhen som vppå sielffue Rijkzdagz Beslutet och fattade Stadgan/ är grun-
dad och funderad/ såsom the för Gudh/ Kongl. Maytt. och Rijksens
Ständer/ sådant kunna och wele tryggeligen answara/ effter som och Wij
vthaff Ridderskapet/ Adelen och Krijgzbefehl/ hwilke dhenne åswanbemel-
te Reduction måst angåhr/ och vthi Wår ägendombs säkerheet eller
affsaknadt/ största interesse och skada förnimma och taga kunne/ wisser-
ligen

ligen förmode/ at alle Wåre nu nyligen vppå denne Rijkzdagen / här
widh giorde nödige påminnelser/ bliswa noga öfwerwägade och skiärskå-
dade/ så at icke allenast ibland andre wåre beswärs Punckter / jämwäl
och här vpå/ Oß/ något til swars föllia måtte/ vthan och/ at mehrbemälte
Reduction medh det sogh och moderation måtte bliswa handterat/
at wårt Stånd där igenom icke lijda och vndergå måste sin totale ruin,
fördärff och vndergångh / och Wår godhwilligheet således lända Oß/
Wåre barn och effterkommande / nu och i tilkommande tijder / til för-
fångh och nahdel/ hwar widh Wij förhoppas / at icke alt måtte detor-
queras vthi dhen rigourieuxe och stränge/ vthan fast håller vthi den
lindrigare/ och för wårt Ståndz conservation och wälfärdh/ den favo-
rablare meningen och vthtydningen/ welandes Oß haswa reserve-
rat och förbehållit/ vthi fall Oß något præjudicerligit häruthinnan til-
biudes/ händer och wederfars/ det ware sigh antingen vthaff dem/ som
til Reductions Commissarier vthses och deputeras kunna/ eller
vthaff dem/ som executionen bliswer förtrodd och anbefalladh/ så-
dant på orth och ställe/ som wederbör / behörligen at andraga/ och där å
böter/ och all skähligh correction fordra och afhämpta.

IV.

Härjämpte/ såsom Wij samptlige Rijksens Ständer/
på alle görlige sätt/ contestere den flijt och åhåga Wij billigt drage för
Fädernes Landzens beståndh och wälfärd/ och efftertänckeligen besinna
kunne/ de nödige och högstkräffwiande tarffwer/ som til Regementets
behörlige vthförande oomgängeligen wara wele och behöffwas måste / til
hwilket Wij och/ effter Wår plicht och skyldigheet/ Wåre trogne rådh och
betänckiande gärna medhdela skulle / hälst emädan Wij wäl betrachte/
hwad enkannerligen widh thesse conjuncturer til Krijgzfolcketz aff-
danckande/ belöhningar / Pensioner och Wartepenningar/ så wäl som
Fästningarnes och Guarnisonernes vnderhållande / wil wara af nö-
den/ doch lijkwäl/ emädan Wij vthaf alle medel/ äre vthi desse förflut-
ne åhren förblättade / och igenom oändelige beswär och tunga/ nästan
vthmattade / förmode wij/ at Kongl. Maytt. ey medh onäder förmär-

ker

ker/ at Wij icke allenaſt Oß til ingen wijdare bewillningh/ än hwadh ſom vpå ſidſte Rijkzdagh vthi Giötheborgh/ aff Oß ſamtyckt bleeff/ för denne gången förſtå kunne/ vthan och/ göre Oß den förhoppning/ enär wärket kan bliffwa vppå alla ſijdor ſtadgat/ Wij och/ widh den tijdh/ för de näſi åſwanberörde/ vthi Giötheborgh ſidſt giorde bewillingar/ jw måtte bliſwa liſade och förſkonte/ hemſtållandes Kongl. Maytt. vthi vnderdånighet/ om icke de Godz/ ſom igenom Reductionen Kongl. Mtt. och Chronan effter handen tilfalla/ och här åſwan til förmält är/ kunne göra något erkläckligit til ſaken/ eller och/ emädan Wij icke ſee något annat medel/ eller vthwägh til vthförande af detta åſwanberörde/ dy hälle Wij icke mindre nyttigt än nödigt/ at en deel godz måtte förpantadh bliſwa/ där igenom Rijkſens tarffwer ſåledes kunna hielpas och erſättias/ allenaſt de förbudne och omiſtandes orter icke här vnder begrijpas och förſtådde warda.

V.

At Juſtitien bliſwer widh macht hållin / och dee ſom den i Hoffrätterne förwalta / medh löhn förſedde/ är högeligen af nöden; Förthenſkuldh bewillie Wij/ at charta Sigillata til näſtkämnande Rijkzdagh/ må practiceras/ på hwilket fall Wij oß förbehälle/ dentingen wijdare at förlängia/ eller vphäſwa/ efter ſom den af oß kan finnas practicerligh/ nyttigh/ eller förfängeligh/ allenaſt här widh måtte i acht tagas/ at modus exigendi bliſwer lijdligh anſtållter/ hwarwidh Wij och i vnderdånighet påminne/ at Härads Rätterne måtte med den moderation, ſom höſwes/ vthdelte bliſwa/ och Juſtitien alleſtädes förſes och beklädas/ vthaff duglige/ ſkicklige/ och af ett åhrbart leſwarne/ wälbekände Män.

VI.

Andoch Wij ſamptlige Rijkſens Ständer haſwe höghorſak Oß at beklaga öfwer de margfaldige ſtoore beſwär och vthgifftер/ ſom Oß deſſe tijder tilſtödt och ålegat haſwa/ ſå at Wij all wijdare öfwerlaſtningh Oß medh ſkäl hade kunnat vndanbedia; Så wele Wij doch icke Oß vndandraga ifrån en ſkäligh begraffnings giärd och hiälp/ ſådan ſom tilförende/ och på ſätt och wijs/ ſåſom widh Sal. Konungh GUSTAF ADOLPHS begrafning och Jordefärdh/ haſwer warit brukligh/ och på en wiß förteckningh vthur Hans Kongl. Maytts. Räkne Cammar giſwin/ wijdare vthwijſar/ allenaſt thet måtte härvtinnan bliſwa afdragit/ hwad ſom Allmogen vthi wägen/ hwareſt dhen Kongl. Sviten igenom gick/ när Sal. Kongl. Maytt. Lijk vpförddes/ haſwer vthſtädt/ ſå wäl ſom/ där befinnas kan/ efter Landzhöfdingarnes noga ſkiärſkådande/ någon mehra haſwa tilſatt/ än bemälte begraffningz hiälp kan draga/ ſådant måtte åter betalas/ och af andre extraordinarie Vthlagor afkärtas/ och dem godt göras/ tagandes här bredewidh detta vthi acht/ at Frälſebonden/ vhti denne/ ſåſom vthi alle andre vthlagor/ ſwarar til en halfpart emoot Skatte och Chrono.

VII.

Aldenſtundh Wij och medh Wårt åthnöije haſwe ſedt och erfahrit/ den ſtore nytta och gagn/ ſom Wäxel- och Lähnbancken medh ſigh alt här til fört haſwer/ erachte wij för en nödhtorfft/ at den och aldeles ſå ſom han vthaff Sal. Kongl. Mayt./ Konung CARLGUSTAF/ höghlåffligſt vthi åminnelſe/ höghförnufftiligen inrättades/ icke allenaſt bliſwer förſäkrat/ vthan och ſåledes authoriſerat, ſom tiänar til dätta nyttige Wärckets widh macht hållande/ hwarvthinnan Wij Oß på Kongl. Maytz. wijdare här öfwer ſattade Ordningh/ och omſtändlige deduction referere, medh förmodan/ at Juſtitiens rätta och ordentlige låpp där igenom icke bliſwer turberat/ och at all tingh måtte wahrligen/ vthan något Ståndz præjudice, eller ens förmente rätts förkleningh/ bliſwa handterat/ emädan wij och intet häller åſtunde/ än at Banko Privilegierne på bäſta ſättet kunde förſäkras/ och hwarken af högre/ eller lägre angrijpas måtte.

VIII.

Samtyckie och bewillie Wij/ at alla nödige Statuter, Stadgar och Ordningar/ ſom vthaff framfarne Konungar/ medh Rijkſens Ständers wetſkap och bewillningh/ om Klädedrächter och Gäſtgifware Ordningar kunne wara giorde och vthgångne/ och af hwarjehanda tilfälle/ nu ſedermehra nederlagde/ måtte/ å nyio/ vptagas/ öfwerſes/ och i ſin fulkomblige vigor, wärckſtällige göras och där ibland ſärdeles/ at den Ordningen ſom giordes Anno 1644. om yppigheet och öfwerflö-

werflödigheter vthi Kläder och Gästebudh/ såsom Bröllop/ Barnsöhl/ och Begraffningar/ må haswa sin fulla krafft/ allenast sådant/ och icke måtte i acht tagas allenast ibland Ridderskapet/ vthan och the andre Ståndherne i Rijket; Så wäl såsom then odråglige Gäst- och Skiußningh/ som nu/ öfwer Lagh och Ordningh/ sigh haswer inrijtad/ blifwa aldeles afskaffad och rättadh. Hwarföre Wij skatte icke wara orådligit/ at några wisse Personer deputerades/ som sådant företogo och öfwerlade/ och sedan Kongl. Mt. til wijdare gott finnande/ at authorisera och stadhfästa/ sitt betänckiande vthi vnderdånigheet öfwergofwo.

IX.

Huru lamt och försummligen executionen **bådhe** å Landet och Städerne/ nu/ blifwer handterat/ pröfwe Wij icke vthan störste förret och klagan/ och såsom alle gode Ordningar hwijla och äre krafftlöse/ där de icke blifwa til wederbörligh execution främjade/ och medh alffwar befordrade; Dy igenkalle Wij detta betänckiande/ i krafft aff nu här giorde/ och Oß emellan vprättade Bij-Affsteedh/ så mycket effertänckeligare/ som sådant synes och i sigh sielfft är fast angelägit och högnödigt/ och förse Oß til Kongl. Mt. på det vnderdånigste/ at den Order måtte til alla dem som executionen anförtrodd är/ och henne om händer hafwa/ ställdh warda/ at hon måtte/ vthan anseende til någons dignitet och Person/ för sigh gåå/ och wärckställigh göras/ effter som och dee/ som sitt Kall och Ämbete medh alfwar och ijfwer/ vthi detta fallet ey förrätta/ icke heller borde slippa otiltalte eller onäpste.

X.

Effter såsom Kongl. May:tz store omsårgh öfwer alle deß troghne Undersåthares nytta och förkåffringh/ sigh sträcker; Dy åhre Wij til fredz/ at förslaget om särdeles Nåste Marknaders påbiudande/ måtte winna sin foregångh/ hemställandes detta/ jämpte annat/ vnder Kongl. M:tz nådigste betänckiande och gåttfinnande.

Detta åfwanskrefne alt/ wara således af Oß samptligen bewilliat/ samtyckt/ slutit och fast ställt/ och at det i alle sine Artickler och Clausuler skal efterkommit och hållit warda; Så haswe Wij/ til mehre wisso och försäkringh/ detta medh egne Händer vnderskrifwit/ och witterligen medh Wåre Signether bekräfftat. Datum Stockholm den 23. Novembris, An. 1660.

33. 32

Kongl. May:tz

Wår allernådigste Konungs och Herres Ordningh och Stadga om Jnseglat Paper/

Eller

Charta Sigillata,

Giordh widh Rijkzdagen i Stockholm/ Åhr 1660.

Tryckt hoos Henrich Keyser Kongl. Booktryckiare,
I Stockholm, Anno 1660.

29